گردشگری و اثرات اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی آن

زهرا الهوردی[۱] فاطمه نورشرق [۲] سیدابوالفضل میرباقری [۳]

چکیده

کشورها، جوامع و مناطق به صورت فزاینده ای به این حقیقت پی برده اند که برای حفظ وضع اقتصادی خود باید ابتکار عمل به خرج دهند و در صدد یافتن راه هایی تازه برآیند. اگر چه در مناطق مختلف، شرایط متفاوت است، ولی همواره صنعت جهانگردی عاملی برای پیشرفت اقتصادی بوده است. همچنین این صنعت می تواند موجب تغییرات اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی شود. مقوله‌ی گردشگری از جمله پدیده‌هاییست که با جغرافیا تاریخ و تمدن و فرهنگ بشری همراه و همزاد بوده است. در این تحقیق آثار اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی گردشگری در جامعه‌ی میزبان با استفاده از مطالعات اسنادی وکتابخانه‌ای مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنابراین در این مقاله در ابتدا مفهوم گردشگری و اهمیت آن، انواع گردشگری، آثار مثبت و منفی اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی وسپس اثرات اجتماعی ، فرهنگی واقتصادی گردشگری را مورد بررسی قرار می‌دهیم. نتایج حاکی ازانست که گسترش گردشگری بنا به اهمیت پیچیده و چند بعدی خود با اثرات گوناگون مثبت و منفی و نتایج متعارض همراه است که به مطالعه و ارزیابی همه جانبه نیاز دارد بنابراین باید آثار گردشگری را از ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی(جمعیتی) و فرهنگی مورد بررسی و تحلیل قرار داد تا بتوانیم از تهدیدات آن بکاهیم و از فرصت های آن نهایت بهره برداری را بکنیم، نقاط ضعف را به حداقل برسانیم و نقاط قوت را توسعه دهیم.

واژه های کلیدی: گردشگری، اثرات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی

مقدمه:

سفر و مسافرت از دیرباز مورد توجه بشر بوده است. گرچه در گذشته هدف از سفرهای طولانی و پرخطر فقط زیارت و تجارت بود، اما امروزه با گسترش سیستم حمل و نقل، افزایش درآمد مردم، پدیدآمدن زمان استراحت و فراغت این موضوع به امری جدایی ناپذیر از زندگی افراد تبدیل شده است ، به طوری که هم اکنون هدف از سفر کردن بسیار تخصصی تر و پیچیده تر شده است. سفر جایگاه ویژه ای در فرهنگ، تمدن و ادیان کشورهای مختلف و بخصوص تمدن هفت هزار ساله ایران دارد.

در قرن ۲۱ صنعت جهانگردی از نظر میزان سرمایه گذاری و اشتغال که ایجاد خواهد کرد نقش مؤثری را در تأمین منافع ملی کشورها و نیز در بخش اقتصاد، فرهنگ وغیره خواهد داشت. گردشگری به عنوان یکی از ابزارها و مؤلفه های مهم توسعه و محرومیت زدایی به شمار می رود.صنعت گردشگری، بی تردید یکی از مهم ترین صنایع در جهان قلمداد می شود به طوری که بر اساس آمار سازمان جهانی توریسم WTO درآمد حاصل از گردشگری بین المللی پس از نفت و خودرو بالاترین میزان و سهم ارزش صادرات جهان را به خود اختصاص داده است و در حال حاضر به بزرگ ترین منبع تجارت بین المللی تبدیل گردیده است همین امر

۱- کارشناسی ارشد مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد دهاقان
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت بازرگانی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه، noorsharghf@yahoo.com
۳- دانشجوی کارشناسی مدیریت جهانگردی دانشگاه پیام‌نور دهاقان